

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K

mesečno 15

za zasled. ozemlje . 300

za inozemstvo . . . 40e

Ogledi za vsak mm višine

stolpca (58 mm) . . 2 K

mal ogledi do 30 mm

stolpca (58 mm) . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 163

Telefon št. 72.

Upravništvo:

Sodna ulica št. 6.

Telefon št. 36.

Račun kr. poš. tek. urad.

št. 11.842.

Ljubljana, 10. decembra.

Klerikalna revolucija je zmagovita. Minister Korošec je formalno še voditelj SLS, dejansko pa je vzel komando v svoje roke dr. Gosar, v katerem vidi klerikalni svet vrednega naslednika dr. Šusteršiča. V nedeljo se je dr. Korošec prepričal na lastne oči, da zopet triumfirajo stari duh njegove stranke. Poklican ad audiendum verbum je prišel v Ljubljano, kjer so v sredo klerikalni študenti slavili svoj praznik. Pozdravili so ga s hladnim aplavzom, Gosarju pa so prirejali burne ovacije.

Včeraj so ga obsodili. Radičeva zagrebska orgija je vzbudila v njih vse stare instinkte in zadušila svarični glas dosežaj absolutnega voditelja stranke ter njegovih ožjih pristavev iz Štajerske. Po hudih debatah je načelstvo SLS sklenilo, da klerikalna stranka odklanja Markovičev ustavni načrt, naložilo je svojim poslancem, da v ustavotvorni skupščini brezpogojno vztrajajo na avtonomističnem programu in da ne vstopijo v nobeno kombinacijo, ki ne bi zastopala takega avtonomističnega programa, kakor ga je SLS zamislila.

S tem sklepom so se klerikalci javno izločili iz bloka, ki naj sprovede ustavo Jugoslavije. Posledice morajo nastopiti četudi nimajo klerikalci toliko političnega poštenja, da bi jih takoj izjavili. Klerikalna stranka odklanja s svojim včerajšnjim sklepom sodelovanje v centralni in nadaljnjo udeležbo v pokrajinski vladi. Štajerski pristaši SLS so resno svarili in postavili vprašanje, je-li more stranka po volilnem porazu riskirati, da se jo odrine od politične moči. Opozarjali so, da v ljudstvu ni pravega razumevanja za avtonomijo, ki bi Slovenijo odsekala od bogatih virov Jugoslavije in ji naložila neznosna bremena. Na Štajerskem posebej je opaziti precej simpatij za vzpostavitev posebne pokrajine. Argumenti so bili bob ob steno. Večina načelstva je smatrala trenutek za ugoden, da se odkrito povrne k starim tradicijam slovenske ljudske stranke in resno je razmotrivala možnost koalicije z onim Radičem, za katerega pridržanje v ječi se je s toliko vneto izlagal v Beogradu načelnik SLS.

Klerikalni listi že naznačujejo smer bodoče politike poslancev in stranke SLS. Pred očmi je našim klerikalcem zveza z nositeljem separatistične misli Radičem in z avantgardo socialnega reacionarstva v Jugoslaviji, stranko muslimanskih agov in begov, to kar imenuje klerikalni večernik «najtesnejšo zvezo z ostalimi demokratskimi elementi troime-nega naroda». Ne zmanjka izveleki sedaj klerikalni listi na dan ono čuveno od dr. Korošca po njegovem povratku iz Švice konfiscirano resolucijo, ki slovesno proglasa, da je SLS za republikansko obliko vladavine. Kakor skriva Radič svoje separatistične cilje pod zastavo hrvatske republike, tako se odevajo slovenski klerikalci, ko se je pokazalo, da so propadli s svojo federalistično avtonomijo pri vseh, ki imajo zmisla za narod in državo, v republikansko logo. V istem momentu, ko objavljajo «Službene Novine» prisego zvestobe kralju in narodnem edinstvu s podpisom dr. Korošca.

Jasno je, da moramo od včeraj računati z novo taktiko klerikalne stranke. Vidijo se konture bloka, o katerem sanjajo klerikalni voditelji: muslimani, klerikalci in Radičevci ter zajedničarji. Mi menimo, da je Korošec vendarle pametnejši od Gosarja in da bo Šusteršičev duh, ki je zakraljeval zopet v vodstvu SLS, to stranko zopet vodil na pogubna pota. Jugoslavija je skala, ob kateri si bodo razbili glavo in Radič: Gosar i Hrasnica-beg.

Razbojstvo v italijanski vojni mornarici.

Pulj, 10. dec. (Izv.) Včeraj zvečer je odplula iz tukajšnjega pristanišča torpedovka «Espero», ki pripada eskadri admirala Simonettija, ki kakor znano vrši blokado Reke. Komaj je torpedovka prišla na odprto morje so mornarji planili v kajite komandanta in ostalih oficirjev ter potem prevzeli sami komando ladje in odpluli s polno paro na Reko, kjer so se pridružili d'Annunzijevi mornarici. Ta, že tretja dezertacija torpedovke, je naredila v italijanskih mornarskih krogih najmučnejši vtis. Mornarski krogi razlaga-

jo te katastrofalne pojave z dejstvom da vlada med oficirji in posadko posameznih bojnih ladij skrajno sovražno razmerje. Puljski admiralat javlja ta slučaj in ga obžaluje, napoveduje najstrožje kazni upornikom in ugotavlja, da tudi te torpedovke, ki so se izneverile službi domovine, ne bodo mnogo pomagale d'Annunziju. Mornariške vlasti so odredile najstrožje preiskavo, da se dožene od kod prihaja v posadke ta protidržavna agitacija, ki diskreditira v tako veliki meri ugled italijanske mornarice.

Resni dogodki na Češkem.

Praga, 10. dec. zjutraj. (Izv.) K predzgodovini sinočnih dogodkov je omeniti, da je komunistično vodstvo, ki se je pred nekaj meseci polastilo podjetij Delavskega doma, pravdo z načel. soc. dem. str. izgubilo. Sodišče je ugotovilo lastniško pravico soc. dem. vodstva. Navzlic temu komunisti Delavskega doma niso hoteli izročiti ter so ne meneč se za pravore sodišča gospodarili naprej, odpuščali osebe, ki se jim je zdelo nezanesljivo ter ga nadomeščali s svojimi najožjimi pristasi. Cisto po metodah velekaptalističnih izkoriščevalcev so vrgli na cesto celo vrsto dolgoletnih nastavljenecv tiskarne, knjigarne in drugih v Delavskem domu se nahajajočih podjetij. Včeraj so odpustili iz službe dolgoletnega ravnatelja tiskarne, na katerega ime se je glasila tiskarniška koncesija. Na intervencijo soc. dem. vodstva je konečno obrtno sodišče odredilo, da se Delavski dom in tiskarna zapečatita, dokler jih ne prevzamejo upravičeni lastniki. To je bil povod za že opisane krvave dogodke. Stvar pa je ponoči izgledala strašnejše, nego je bila v resnici. Orožništvo in policija nista rabila strelnega orožja. Število ranjencev ni veliko, ubit ni bil nihče. Po ponoči je nastopil popoln mir in Delavski dom je bil povsodi od policije zaseden. Komunistično «Rude Pravo» ni izšlo. Danes dopoldne so se zbirale pred Delavskim domom opetovano gruče komunistov, toda Hybernska ulica je dobro zastražena. Komunisti harangirajo delavstvo na štrajk in pobune. Opažati pa je, da jim sledijo le najnižji elementi in niti v glavnem taborišču komunistov v Kladnu se delavstvo ni v pričakovnem obsegu z njimi solidariziralo. Agitacija se z veliko vneto nadaljuje. Ze zjutraj so se pojavile na ulicah sumljive gruče, oborožene z debelimi palicami, polic. jih je razgnala. Pričakovati je nekaj prav nemirnih dni, toda z ozirom na splošni odpor ogromne večine prebivalstva proti komunističnim nasiljem ter odločnost vlade, ki skuša spor med komunisti in socialnimi demokrati izravnati potom kompromisa, na dru-

gi strani pa zatreči vsak poskus organiziranih nemirov, so merodajni krogi trdno prepričani, da mir v republiki ne bo porušen.

Praga, 10. decembra. (Izv.) Okoli 10. ure dopoldne se je zbralo pred poslopnim narodne skupščine okoli 1000 ljudi. Ob pol 11. uri je prišlo še okoli 2500 oseb z rdečimi zastavami na čelu. Prišlo je do spopadov s policijo. Ogroženim tovarišem je prihitelo na pomoč okoli 40 policistov, ki pa so bili takoj obkoljeni in napadeni. Padlo je več strelav, nekateri policisti so bili ranjeni z bodali. Policija je morala poseči po orožju in je oddala okoli 80 strelav, nakar se je množica razkropila. Na ulici je obležalo pet oseb. Policija je imela šest ranjenih. Pred parlament je prispelo orožništvo, ki je ob pol 1. uri očistilo ulice. Parlament je okrog in okrog zastražen od žandarmerije.

Praga, 10. decembra. (Izv.) Popoldne je prišlo na dveh krajih do streljanja. Glavni poštni urad v Harrachovji ulici je morala policija braniti s samokresi pred komunisti, več oseb je ranjenih. Tudi v neki drugi ulici je prišlo do hudih spopadov. V mestu vlada veliko razburjenje. Mnogo obratov počiva, med drugim plinarina v predmestju Liben, ki oskrbuje skoro polovico Prage s plinom.

Praga, 10. decembra. Davi je jelo stavkati komunistično delavstvo praških tvornic, da bi protestiralo proti vrnitvi tiskarne v Ljudskem domu zakonitim posestnikom. Komunisti so v skupinah šli po mestu in se na raznih krajih spopadli z redarji.

Brno, 10. decembra. Brnski komunisti so proglasili splošno stavko v znak protesta proti vrnitvi praške delavske tiskarne zakonitim lastnikom.

Praga, 10. decembra. (Izv.) V rudniškem mestu Kladnu vlada danes splošna stavka. Po rudnikih, plavžih in po vseh veleposestvih počiva delo. Vrh tega je bila proglašena splošna stavka v sledečih krajih: Slany, Louny, Umhošt, Rokicany, Kralupy in Nymburgu.

Brno, 10. decembra. (Izv.) Župan Wanek, ki pripada komunistični stranki, je odstopil. Brno in vsa sosedna industrijska ozemlja so brez luči. Popoldne je sklenil delavski svet, da mora iti delavstvo jutri ob pol 8. zjutraj zopet na delo.

Italijani evakuirajo Dalmacijo?

Split, 10. decembra. Iz okupirane ozemlja prihaja poročilo, da je pričela italijanska vojska po malem evakuirati one kraje, ki po rapalski pogodbi pripadajo nam. Opaža se, da odhajajo vojaški oddelki proti Zadru. Predvčerajšnjem je odšla preko Šibenika artilerija iz Knina in Drniša. Zdi se, da bodo vojaški oddelki odšli v luko, kjer se ukrajo.

Rim, 10. decembra. (Izv.) Po prvotnih naklepih je nameravala rimska vlada dne 19. decembra proglasiti aneksijo Julijske Benečije Radi komplikacij v reškem vprašanju ej sedaj vlada odgovarila aneksijo, ki se po sedanjih dispozicijah izvrši šele v mesecu januarju.

Napetost med Rimom in Reko

Rim, 10. decembra. (Izv.) Takoj po svoji vrnitvi v Rim je imel minister za zunanje zadeve grof Sforza dolgo konferenco z ministrskim predsednikom Giolittijem, vojnim ministrom Bonomijem in ministrom mornarice Secchijem. V političnih krogih se trdi, da so ministri soglasni v načelu, da rimska vlada v nobenem slučaju ne sme priznati italijanske regence Kvarnera, dokler niso izvedene vse določbe rapalske pogodbe. Vlada bo izdala tekom današnjega dne komunikate, v katerem bo pojasnila svoje stališče in odločno izjavila, da tudi potem, ako po izvršitvi rapalskega sporazuma prizna reško državo, tega priznanja ni zamenjati z izjavami d'Annunzija, ki pravi, da je proglasitev samostojne reške države istovetna z aneksijo Reke.

Število slovenskih mandatov ostane neizpremenjeno.

Beograd, 10. decembra. (Izvirno). Državni odbor je včeraj in danes predelal skrajno poročila glavnih volilnih odborov in sestavil razen za 5 mandatov zapisnik vseh izvoljenih poslancev. Glede slovenskih mandatov je sklenil, da ni kompetenten razpravljati in sklepati o spremembi njihovega števila.

Preobrat v klerikalni taktiki.

Ljubljana, 10. decembra. Včeraj se je vršila seja načelstva SLS, kateri je prisostvoval tudi minister dr. Korošec. Objavljen je bil sklep ki pravi.

Načelstvo SLS odklanja ustavni načrt ministra dr. Markoviča in nalaga svojim poslancem, da vztrajajo, zvesti vsem načelnim točkam volivnega programa SLS, v ustavotvorni skupščini brezpogojno na avtonomističnem programu, ki ga je v imenu stranke predložil njen zastopnik v vladi ministrskemu svetu.

Klad stranknih poslancev naj ne vstopa v nobeno kombinacijo, ki ne bi zastopala avtonomističnega programa, kakor ga je SLS zamislila. Ali je bilo zaključeno, da dr. Korošec iz tega sklepa potegne konsekvence in demisionira, niso objavili.

Kakor čujemo, je bila razprava v načelstvu SLS jako ostra. Štajerci so zastopali oportunistično stališče, Kranjci so bili neomajno za povratek k programu od 21. novembra 1918. Na seji so se razmotrivala tudi možnosti kooperacije z Radičev stranko. Radikalna skupina, katero vodi dr. Gosar, je prodrla. Postopanje dr. Korošca se je ostro kritiziralo zlasti pa to, da je podpisal uredbo o poslovniku, ki predpisuje poslancem prisego zvestobe kralju in edinstvenemu narodu.

Razcep v Radičevi stranki?

Zagreb, 10. decembra. (Izvirno). Ban Laginja je navezal stike z enim delom Radičevih poslancev, ki bi bili voljni se udeležiti dela v konstituenti.

Zagreb, 10. decembra. «Jutarnji list» javlja iz Sarajeva: Ker se je Radič izjavil za republiko, je Savez težaika (demokratskih kmetov) v Bosni izjavil, da nima nobenih zvez z Radičev stranko.

Beograd, 10. decembra. «Pravda» javlja iz Sarajeva: Včeraj je Radičev zaupnik v Sarajevu sklenil sporazum s sedmimi poslanci (zajedničarske) težačke stranke iz Bosne, po katerem pristopijo imenovani poslanci k Radičevi skupini.

Beograd, 10. decembra. (Izvirno). Danes dopoldan se je vršil ministrski svet, da zaključijo razpravo o dogodkih na Hrvatskem. Sklepanje je bilo odloženo na jutri, ker je prispela brzjavka bana Laginje, da pride osebno poročat in se opravičiti. Ministrski svet vstraja na tem, da se mora režim na Hrvatskem brezpogojno izpremeniti in ban izmenjati.

Trst, 10. decembra. (Izvirno). Jutri stopijo v štrajk vsi srednješkolski profesorji v Julijski Benečiji, ker ni vlada ugodila njihovim zahtevam po zboljševanju gmetnega stanja. Štrajku so se pridružili tudi učitelji vseh mestnih ljudskih šol v Trstu, ker smatrajo regulacijo plač od strani tržaške občine kot nedovoljne.

Dunaj, 10. decembra. (Izv.) V pozni večerni uri je bila uradniška stavka po dolgotrajnih pogajanjih vlade z zastopniki stavkujočih, končana. Akcijski odbor je pozval državne uradnike, naj se vrnejo jutri zopet na delo.

Demokratskim volilcem v ljubljanskem okrožju.

Dolžan sem Vam izreči iskreno zahvalo, da ste svoje glasove naklonili meni, ki sem ji bil jaz nosilec. Stori bera svojo dolžnost napram jugoslovanskemu narodu in državi, kakor tudi napram svojemu okrožju do skrajnosti svojih moči.

Program naše stranke je znan in mi ni treba ponavljati, da se bom po njem ravnal v vsem svojem delu.

Ker uvidevam, da bo državi v največjo korist, če se povzdigne naš kmetijski stan, bom v prvi vrsti zastopal njegove interese. Pri tem pa ne bom niti trenutek izgubil iz vida, da je od povzdige naše industrije, obrti in trgovine zavisna usoda zlasti naše ožje domovine, ki si more le tem potem odpreti pot do novih dohodkov. Naša mesta in trgi in v njih bivajoči sloji ter industrijska središča potrebujejo krepke pomoči, da se razvijejo.

V stvareh občne narodnega značaja, kjer gre za koristi splošnosti, brez razlike stanov vabim vsakogar, ki je dobrih misli, da se z zaupanjem obrača na me. V stvareh deloma ali povsem osebnega značaja se naj izvolijo somišljeniki na strankine poslance obračati le preko naše politične organizacije. Pri tem bom v okviru splošne dolžnosti prav posebno rad v stiku z občinami, ki so me v velikem številu počastile s svojim zaupanjem.

Zlasti dobrodošla so verodostojna poročila, ki nam omogočajo učinkovito kontrolo javne uprave.

V Ljubljani, dne 6. dec. 1920.

Dr. Gregor Žerjav,

poslanec na ustavotvorni skupščini.

Prva seja demokratskega kluba. Za naglo delo v konstituenti.

Beograd, 10. decembra. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila prva plenarna seja Demokratskega kluba, ki se je nadaljevala tudi popoldne. Navzočih je bilo preko 70 poslancev, ki so za prispeli v Beograd. Klub je izvolil za vahnimi aklamacijami za predsednika ka ministrskega predsednika na razpoloženju Ljubo Davidoviča, za prvega podpredsednika je bil izvoljen poslanec dr. Ivan Tavčar, za drugega podpredsednika pa poslanec Milan Rojc. Predsednik Davidovič je v pozdravnem govoru poudarjal, da je naša mlada stranka častno prošla skozi volitve. V parlamentu stoji kot najčvrstejša in najenotnejša zastopnica demokratske jugoslovanske misli. Naloga je razvila velika politična debata. Minister Pribičević je poročal o notranjem, minister Drašković pa o zunanjepolitičnem položaju. Debate so se udeležili mnogi poslanci, med njimi Kukovec in Tavčar. Zaključeno je bilo, da se tim preje pričnejo pogajanja s radikalci in seljaškimi skupinami radi zasiguranja naglega parlamentarnega dela in rekonstrukcije vlade.

Pričetek pogajanj z delovno večino.

Beograd, 10. decembra. (Izvirno). Demokratski klub je pooblastil svojega predsednika Davidoviča, da stoji v stik z drugimi parlamentarnimi skupinami. Radikalci so pustili Pasiču prsto roko, da vodi pogajanja glede sestave vlade. Jutri dopoldne se vrši prvi uradni sestanek med Pasičem in Davidovičem. V ospredju stoji kandidatura Nikole Pasiča za predsednika nove vlade.

Kriza v kabinetu.

Beograd, 10. decembra. (Izvirno). Službene Novine objavljajo poslovnik za konstituento, ki nosi med drugimi tudi podpis ministra Korošca. Ministra Kovačević in Drinković sta v današnji seji ministrskega sveta izjavila, da poslovnik ne podpiseta. Ministrski predsednik njima je dal rok 24 ur, da podpišeta ali potegneta konsekvence.

Pokrajinska državna uprava.

Državno upravo v pokrajini bi vodil v prvi vrsti poseben državni uradnik, ki bi se imenoval n. pr. šef pokrajinske vlade ali ban. Posebno stari jugoslovanski izraz ban bi bil jako primeren. Banu mora pripadati vsa državna uprava v pokrajini, kolikor ni izrecno po določbah posebnih zakonov izvzeta iz njegove pristojnosti in ne postajajo v tem pogledu posebna državna oblastva, uradi in zavodi. Vobče bodi vsa notranja uprava v pokrajini, kolikor ni izročena samoupravnim korporacijam, osredotočena pri banu. Notranjo upravo imenujemo oni del javne uprave, ki ni zunanja, vojaška, sodna in finančna uprava. Notranja (politična ali občna) uprava obsega tedaj izključno ali vsaj v izdatni meri skrb za red in mir ter pospešuje gospodarske, duševne in telesne kulture. Vsa ta notranja uprava tvori celoto, ki se ne sme po nepotrebnem cepiti ali celo atomizirati. Stremenje zdravniških in tehniških krogov po popolni ločitvi njihovih strok od notranje uprave gre pa tudi iz drugih razlogov predaleč. Pri notranji upravi in sicer tudi pri zdravstveno-politični, gradbeno-politični in rudarsko-politični upravi nastopa država v prvi vrsti kot oblast, to se pravi, ona podeljuje, izpreminja in razveljavlja javne pravice, nadalje poveljuje in končno razsoja o obstoju ali neobstoju javnih pravic. Seveda se mora država pri izvrševanju teh oblastvenih poslov pogostokrat opirati na strokovno mnenje zdravniških in tehniških zvedencev, a dotični upravni akt je izvedenec, a dotični upravni akt je po svojem bistvu vendar oblastveno juridično opravilo. Gotovo pa se mora tem strokovnim organom v njih strogo strokovnem področju zadržati neko samostojnost, ker bi ta povzročila večjo zadovoljnost in zaščitila vmešavanje nestrokovnjakov v strogo strokovna vprašanja.

Načelniku pokrajine, oblasti (banu) se mora pridržati neka ingerenca tudi na zdravstvene in tehnične stroke. Šefi teh oddelkov pokrajinske vlade bi tedaj uživali večjo samostojnost od ostalih oddelkov, a vse rešitve načelnega pomena in v osebnih stvareh bi se morale predložiti banu v sodepis. Kadar ban ne more pritruditi taki na ministrstvo naslovljeni rešitvi, tedaj ji pripiše svoje odvojeno mnenje, pri rešitvah pa, ki ne gredo na ministrstvo, a ki bi jih moral ban sodepisati, ima šef vladnega oddelka pravico, si izprositi odredbo pristojnega ministrstva takrat, kadar se ban z rešitvijo ne strinja.

Pokrajinska vlada bodi tako urejena, da odgovarjaj posameznemu ministrstvu poseben oddelak pokrajinske vlade. Umljivo pa je, da morajo tedaj tudi zdravstveni in razni pretežno tehnični oddelki razpolagati čez potrebno število juridično-administrativnih uradnikov. Večji oddelki bi se delili v odseke.

Ban in po njegovem naročilu njemu podrejeni uradniki pa nikakor ne bi smeli vedno sami odrediti, ne da bi preje zaslizavali posebnih posvetovalnih organov. Kadar ne gre zgolj za strogo pravna ali strogo tehnična vprašanja ali za vprašanja

varnosti države in javnega reda, ampak za vprašanje primernosti in potrebe kake odredbe, tedaj se mora seznaniti s težnjami in željami prizadetih socialnih skupin ali slojev in pa z mnenjem neuradnih strokovnjakov. V ta namen bi v pokrajini obstojali za razne grane državne uprave posebni posvetovalni organi ali sosveti. Ti sosveti bi bili sestavljeni na polovico iz zastopnikov določenih teritorialnih in stanovskih samoupravnih združenj, na polovico pa iz strokovnjakov, ki bi jih izmed poznanih veščakov imenoval ban. Taki sosveti bi bili potrebni n. pr. za rudarska, obrtna, industrijska, trgovska in prometna, delavska in zdravniška vprašanja. V ta namen pa morajo biti ti sloji organizirani v pristojnih stanovskih korporacijah ali zbornicah, in sicer bi se nekateri članovi organizirali v okrožnih ali čemurj obsežnih zbornicah in v pokrajinskih zvezah okrožnih zbornic, drugi pa neposredno v pokrajinskih zbornicah.

Na poseben način bi bilo zaradi interesiranosti starišev učeče se mladine treba urediti upravo onega šolstva, ki ima obče vzgajalen namen. V to svrto spadajo osnovne šole (ljudske in meščanske) in srednje šole (gimnazije, realne gimnazije, realke). Iz praktičnih razlogov se jim priključijo še učiteljske, ker jim je naloga skrbeti za učiteljski naraščaj na osnovnih šolah in se njihova učna snov ne razlikuje mnogo od one na višjih razredih srednjih šol.

Ban bi bil glede te šolske uprave vezan na sklepe pokrajinskega šolskega sveta. Temu šolskemu svetu bi predsedoval ban ali njegov stvarno pristojni rešitelj. Ker je želeli, da tudi v bodoče država trpi stroške za vzgojno šolstvo, si mora država varovati primeren vpliv. Kazalo bi, da tvorijo zastopniki prizadetih državnih oblastev tretjino vseh članov pokrajinskega šolskega sveta. Drugo tretjino bi tvorili zastopniki starišev, a tretjo zastopniki učiteljstva.

Pri taki ureditvi državne pokrajinske uprave bi bilo povsem izključno, da bi se razvil birokratizem v slabem pomenu besede.

Vojaška in sodna uprava v pokrajini bi bile izven banovega področja, saj ne spadajo k notranji upravi, a tudi nekatere grane državne notranje uprave bi se popolnoma izločile iz banove kompetence, kakor n. pr. poštna in železniška uprava.

Napačno bi pa seveda bilo ako bi morda tudi zdravniško, gradbeno, rudarsko stroko odcepili, kajti pri teh strokah ne gre le za državna podjetja temveč v prvi vrsti za oblastvene posle. Le izjemoma n. pr. če bi se oskrba državnih rudnikov popolnoma ločila od rudarske politične uprave, bi se za upravo državnih montaničnih obratov imela ustanoviti posebna samostojna pokrajinska ravnateljstva ali bi se oskrbnitva posameznih obratov neposredno podredila ministrstvu.

Naše administrativno pravo je v posameznih pokrajinah dokaj različno in vsled različnih gospodarskih, posvetovalnih in socialnih razmer, ki koreninijo v večstoletnem različnem razvoju in v različnih geografskih faktorjih, tudi ni pričakovati, da

bi se kmalu izenačilo. V nekaterih strokah se bo zblizanje hitreje moglo izvršiti, v drugih pa takega izenačenja sploh ne rabimo in bi lo škodljivo učinkovalo. Posamezna ministrstva imajo težko nalogo, da določajo smer in načela v upravi ter da nadzorujejo delovanje podrejenih jim oblastev, uradov in zavodov. Vsled različnega administrativnega prava je ta naloga izredno kočljiva. Da se more ministrstvo v vsem obsegu posvetiti tej važni nalogi in da ne obnemore pod obilico manj važnih poslov, nadalje, da se število instanc skrči, je umestno, da se rešitve bana odnosno pokrajinskega šolskega sveta v okviru njihovih kompetenc vobče končnoveljave. Proti njuni utropom in razsodbam bi bila dopustna pritožba na ministrstvo le tedaj, ako se je rešitev izdala v prvi stopnji. Kedar kdo trdi, da se je zakon kršil ali da je bilo postopanje pomanjkljivo, pa mora biti dovoljena pritožba na pokrajinsko upravno sodišče, kolikor ni dopusten poziv na osrednjo vlado.

Politične beležke

+ Muslimani in politična situacija. Iz Sarajeva se poroča, da je popolnoma izključeno, da bi se poslanci Jugoslovanske muslimanske organizacije priključili v konstituenti kateremu koli državotvornemu bloku. Izjave voditeljev stranke govore dovolj jasno, da so se Muslimani približali levici, kjer so se zopet našli s klerikalci in zajedničarji, s katerimi poslednjimi so bili že v bivšem narodnem predstavništvu skupaj v narodnem klubu. Muslimani zahtevajo pokrajinsko vlado, sestavljeno po številni moči strank (torej Bosno pod vodstvom begov in agl) in pokrajinske zbornice za najdalekosežnejšo avtonomijo. Poskusi radikalne stranke, da pridobi muslimane za sebe, so že iz tega razloga brezuspešni in jih je vodstvo radikalne stranke tudi že opustilo. Stališče Muslimanov glede agrarne reforme je za demokratsko stranko nesprijemljivo. Zahtevo Muslimanov, da se reši vprašanje pokrajinske vlade v Bosni po številni moči političnih strank, pa zopet odklanjajo klerikalci in zajedničarji, ker bi vsled malega števila svojih mandatov pri sestavi vlade sploh ne prišli v poštev.

+ Kriza v Bosni. Predsednik bosanske vlade dr. Srskić, ki je že pred dvema mesecema demisijiral, je prišel danes v Beograd. V političnih krogih se govori, da bo za njegovega naslednika imenovan dr. Nikola Stojanović.

+ Visek Radičeve skupščine v Bosni. Vse sarajevsko časopisje, celo uradni list «Narodno Jedinstvo», je bilo v četrtek zaplenjeno zaradi poročila o poteku Radičeve skupščine v Zagrebu. Radičev govor in resolucije so izzvale, kakor drugod v Jugoslaviji, tako tudi v Sarajevu, veliko ogorčenje. Javnost in časopisje zahteva, da se uporabijo vsa sredstva proti protidržavni in demagoški politiki vodstva seljačke stranke.

+ Italijanski strah pred Rusi. Ko se je zvedelo, da se namerava del Wranglovo armade izkrcati v Kotoru, kjer bi bilo šacionirano tudi

Wranglovo vojno brodogojstvo, so Italijani dvignili vsestransko diplomatsko gonjo, da se to prepreči, govorili so, da je Wranglova armada okužena, da je prepojena z boljsevizmom in skrajno nedisciplinirana. Pravega vzroka seveda niso navedli, a to je ta, da so se bali, da stopi na jugoslovansko ozemlje nekoliko tisoč ruskih vojakov in da zavihra na Jadranskem morju ruska vojna trobojnica, ki bi jo morda kmalu zamenjala jugoslovanska zastava. Italijanske intrige so imele v Parizu ta uspeh, da je vrhovni svet odločil, da se del ruske vojske razvrsti v Galipolu, drugi del z bojnimi ladjami pa v Bizerti v Tuniziji. V Kotor pridejo samo ruski civilni begunci, ki se naselijo na stroške francoske vlade, ki je prevzela prebavno in obdržbo po raznih krajih Jugoslavije.

— Vesti, da pride general Wrangel v Jugoslavijo, se ne potrjuje. General Wrangel ostane v Carigradu, dokler se ne vrnejo delegati, ki jih je razposlal po vseh zavezniških prestolicah in se bo čim potem odločil za nadaljnje potovanje. V Beograd je došel Wrangelov vojni minister general Danilov, ki je imel konferenco z Vesnićem in pomočnikom generalnega štaba generalom Pešićem. — General Wrangel organizira svojo armado, ki je popolnoma disciplinirana. Dopisniku «Tempsa» je izjavil: «Fray ni še ni izgubljenega. Ako bo Evropa pojmila svetovno nevarnost boljsevizma in nam pomore, da nadaljujemo svojo borbo, tedaj bo naša evakuacija Krima začetek naše zmage!»

+ Nova albanska vlada. V Bitolj je dospelo poročilo iz Albanije, da je vlada v Tirani odstopila in da se Ahmed beg, bivši minister za notranja dela, nahaja v zaporu. Vse kaže, da bo zmagala ona struja pri Arnavtih, ki je za prijateljske in dobre odnose z našo kraljevino in Grško.

+ Hardingov odposlanec v Evropi. Novoizvoljeni predsednik severoameriške republike Harding je poslal v Evropo svojega prijatelja senatorja Mac Caurmice, ki je že prišel v London. Pozneje obišče Pariz, Rim, Prago, Berlin, Varšavo in Beograd, da se na licu mesta informira o političnih in gospodarskih razmerah v teh državah. Senator Caurmic je osebni prijatelj Hardinga in glavni urednik «Chicago Tribune».

+ Za sprejem Bolgarije v Zvezo narodov se je na podlagi ponovnega sklepanja odločila komisija ženevskega zbora. Francija se je vzdržala glasovanja. Sklep komisije pride kot predlog v plenum Zveze.

+ Madžarski komunisti v Italiji. Italijanski poslanec Bucco je nedavno pod napačnim imenom pripeljal iz Avstrije ženo in svakinjo Bele Kuna. Obe ženski sta se naselili v Bologni, kjer je njuno stanovanje postalo zbirališče raznih madžarskih komunistov, ki so zapleteni v boljsevistične zarote v Italiji. Naposled je policija pri Kunovi ženi napravila hišno preiskavo ter našla načrte za obširno komunistično akcijo v Italiji, na Dunaju in na Madžarskem. Pri tem je bil aretiran neki kovač. Tri njegove tovariše, Seidenhoferja, Friedbauerja in Havana policija še išče.

Prosveta.

— Društvo slušateljev filozofske fakultete proslavi drugo obletnico Cankarjeve smrti v soboto dne 11. t. m. ob 20. uri na univerzi. Predaval bo g. dr. J. C. Oblak o Cankarju, slovenskem človeku, predstavitelju narodove duše. Vstopnina: sedež 5 K, stojišče 3 K, Odbor.

— Koncerti orkestralnega društva pod vodstvom prof. Jeraja so od lani elinji in največji simfonični koncerti Glasbene Maticice. Naj ne zamudi nihče letošnjega prvega koncerta v Unionu v ponedeljek 13. t. m. ob 20. uri.

— XVIII. umetnostna razstava v Ljubljani. V Jakopičevem umetniškem paviljonu je poleg drugih del razstavljenih tudi troje lesenih skulptur ugledega slovenskega kiparja Ivana Napotnika. Talentirani umetnik je od svojega debuta letošnjo pomlad še vsi umetniško usmerjeni javnosti v najboljšem spominu. Zaradi tehničnih ovir je to pot razstavil samo trojico del manjšega formata, ki pa kljub temu dokazujejo mojstrsko roko svojega avtorja. Napotnik je našemu občinstvu vse premožno znan. Zivel in deloval je do prevrata v tujini, v Pragi, na Dunaju, v Budimpešti in drugod. Njegova plastična dela, osobito njegove nenavadno fine lesene plastike pričajo o jaki individualnosti in odličnih tehničnih sposobnostih. Napotnik se z večimi deli udeležuje še dni v Mariboru otvorjenju I. pokrajinske umetnostne razstave.

— Klub upodabljalnih umetnikov «Grolhar» je bil ustanovljen v sredo v Mariboru. Odbor je sestavljen sledeče: V. Čotič predsednik, Ivan Karlovic Janoški podpredsednik, S. Stipovšek tajnik, I. Kranjc blagajnik, Avgusta Santarova odbornica. Klub je izvolil generala Maistra za svojega častnega člana.

— V prosvetne namene je nakazalo ministrstvo prosvete Udruženju jugoslovanskega učiteljstva 25.000 dinarjev. Ta denar se bo porabil za prosvetne namene, mladinske knjižnice, izdajanje pedagoških knjig. V toliko je popraviti večerajšnje vesti, ki jo je objavil ljubljanski dopisni urad v svojem poročilu, kjer pravi, da je ministrstvo prosvete imenovanemu udruženju nakazalo 25 milijonov dinarjev.

— Knjige za mladino. Založna knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani se je lotila naloge, da poda slovenski mladini najlepše pravljice svetovne književnosti v izredno okusno ilustriranih izdajah. Za sedaj so izšle štiri take pravljice: Rdeča kapica, Pepelka, Trnoljčica in Sneguljčica; pripravljajo pa se še nadaljnje. Založništvo namerja poseči tudi po slovenskih pripovedkah ter jih spraviti na književni trg v bogato ilustriranih izdajah. Take publikacije so vredne vsakega priznanja, zakaj doslej nismo še imeli kdo ve koliko knjig in knjig s slikami, ki bi bil z njimi rodbinski oče lahko veselil svoje otroke ob raznih prilikah. Zgoraj navedene štiri pravljice so v ilustrativnem delu izvršene resnično umetniško ter so prežete z dobrodušnim humorjem. Tisk na močnem belem papirju je razločen in lep, oprema brezhibna, cena pa razmeroma nizka, saj stane vsaka pravljica samo 32 K. Kdor hoče svojim otrokom podati lepo božično darilo, naj seže po tej zbirki!

— Planinski koledar za leto 1921 je že izšel. Opozarjamo, da se koledar ne bo, kakor prejšnja leta, razpoljil članom «Slovenskega planinskega društva», temveč samo na izrecno naročilo. Lično izdelani koledarček bo našel med planinci mnogo odjemalcev. Pismena naročila na založništvo «Planinskega koledarja» v Mariboru.

FRANK HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

(Dalje.)

Oglas, ki je izval mnogo debate v vseh boarding-hišah, se je nahajal skoro v vseh časopisih, v «Daily Newsu», «Cronichu» na levem krilu, pa do «Pall Mall Gazette» in časti «Newsu», «Cronichu» na levem krilu, i/a oglas so našli v «Punchu» in «Titbitsu», bil je v vseh mesečnikih in se nahajal na prvi strani «Curia» in «Collectors Journala». — Samo v cenih ljudskih listih, kakor sta «Star» in «Lloyds Weekly» ni bilo tega oglasa. Vinjeta oglasa — gospod z izrazom duševne odsotnosti in z boleštim izrazom v očeh, drži v roki zvezek Shakespeareovih del — je postala kmalu tako splošno znana, kakor katerakoli reklamna slika Pearsa, Blacka ali Whitea.

Koncem meseca maja so prebivalci Gothenburg Roade ugotovili, da

se je pošta, ki je prihajala profesorju Pelotardu, jako pomnožila. Vsak dan je prinašal pismonoša velike zavite in povezane ovitke. Toda profesorju Pelotardu se ni mogel nikdo približati.

Minulo je leto 1906, sledilo je leto 1907 in tudi prešlo, a v Gothenburg Road se ni zgodilo prav nič zanimivega, dve stavbiščni na cesti sta bili zazidani, dve nove boardang hiše sta se uvrstili v gosto vrsto, profesor Pelotard je zamenjal svoj Daimler auto z belim Dion-Boutonom in švedkinjo je zmenila nova soberica. Ali pošta na profesorja je bila od dne do dne večja, dame v Gothenburg Roadu so mu sledile z zaljubljenimi pogledi in rdečelasi obiskovalec je vsak dan prihajal in odhajal.

Pisali smo — kakor navadno pravi Jules Verne, — april 1908 ko smo zapustili Gothenburg Road s hišo 49, da govorimo popolnoma o drugih stvareh. Casopisi, ki so pisali vso pomlad o mednarodnem marokanskem konfliktu, so se začeli one dni pečati z zanimivo notranjo zadevo.

Redko ali pa še nikdar ni vladalo

v manjšem angleškem trgovskem svetu — a mali trgovski svet je na Angleškem glavni živec — tako razburjenje, kakor one tri tedne, ko se je govorilo o ti tajnosti. Ljudje so postali nezaupni proti vsemu svetu, vsi so se bali, da izgube svoj denar; ko so pa ljudje izgubili svoje zaupanje do policije, bila je nevarnost, da nastopi popolna anarhija.

Kaj se je vendar zgodilo, kaj je izzvalo tako nerazpoloženje? Suffragetteke so bile leta 1908 še ponižne ovčice, ki so iskale svojega pastirja? Ali se je morda zopet pojavil «nemški strah»? Ali delajo zopet sinnfeinosti težave, ali se morda opaža med stotisoči brezdelnih nevaren pokret? Nič, nič vsega tega! Neznanci, ki so že tri tedne kljubovali policiji, ki so vse lojce navdajali s strahom, so oskrnili za Angleže nekaj sveteljšega kot je narodna samostojnost, irsko vprašanje ali varnost inetja. S predrzno roko so posegli po denarju angleške države in s tem zadeli angleški narod v srce.

Ni na Angleškem sveteljše stvari kot so funt, shilling in penny, niti

cerkev, niti kralj, niti ustava niso sveteljši! Na nepotvorjenosti tega denarja se osniva obstanek angleškega imperija in duševni svet vsakega Angleža.

Kdaj so ponarejevalci denarja — leta 1908 začeli s svojimi operacijami, ni pojasneno; po raznih raztresenih vesteh, so začeli poskušati že spomlad tu in tam z razpečevanjem ponarejenega denarja. Sele v ponedeljek, 14. aprila izveli so svoj prvi veliki udar na angleško družbo.

15. aprila objavili so vsi jutranji listi, da se je dognalo prejšnji dan, da so neznanci spravili v promet nič manj kot 118 ponarejenih sovereignov v različnih krajih Londona. Denar je bil tako izborno ponarejen, da tega sploh opazili niso, ko se je pojavil v raznih prodajalnah, šele v bančnih pisarnah so odkrili, da je denar ponarejen. Zavladala je velika razburjenost, ali vsi so upali, da pride policija zločincem kaj kmalu na sled. Splošno so vsi mislili, da je policija že prišla do polazne točke za izsleditev ponarejevalcev. Casniki so splošno obžalovali

ta neprijeten pojav in izraževali željo in nado, da bodo krivci sedeli kmalu pod ključem.

«Tu pri nas» je pisal «Morning Leader», «taki trgovci še nikdar niso mogli dolgo životariiti!» In «Times» ta najčastitljivejši novinarski proizvod, so zaključili svoj članek o ti stvari s sledečimi besedami: Mi obžalujemo s svojimi kolegi žrtve opisanih dogodkov, a v istem času moramo izreči svoje začudenje, kako lahko so se dali vsi prevariti. Ako je na vesoljnem svetu kak odmev, ki je bolj znan, kot odmev angleškega jezika, je to gotovo zvek angleškega zlata.

Castitljive novine so imele prav. Ali venadr so govorile — oprostite, tako se pač pravi — iz praznega sod. Kajti zveket angleškega denarja, ki so ga novine povelečevale v tako gostobesednih stavih, je bil tako premeteno ponarejen, da se je neznanec drugega dne 16. aprila posrečilo oddati 14 ponarejenih funtov — in to ravno v pisarni samih «Timesa».

(Dalje prihodnj.)

* Rojstni dan regenta. Na vprašanje predsedništva deželne vlade, kako naj se praznuje 17. december kot rojstni dan prestolonaslednika regenta Aleksandra, je minister notranjih del odgovoril, da se praznuje ta dan kakor prošlo leto. Vsi drugi pa dan v svetistihi vseh verovrednih slovesna služba božja.

* Poslopje konstituante. Adaptacija bivše vojašnice 7. polka je bila ravno še v pravem času dovršena. Poslopje ima 34 prostorov. Dvorana za seje je dosti velika, ker se je prej mislilo, da bo konstituanta štela 700 poslancev. Iz prejšnjega parlamenta se je te dni vse pohištvo preneslo v novo poslopje.

* Enotni sokolski znak. V zmislu sklepa skupščine Jugoslovanskega Sokolskega Saveza v Mariboru izda staršinstvo z novim letom enotni sokolski znak za vse jugoslovanske Sokolstvo in ravno tako enotno sokolsko legitimacijo. Znake in legitimacije bodo dobivali člani in članice samo pri svojih društvih. Savez jih prične razpošiljati s 15. januarjem 1921. Sokolski znak ne bo na prodaj nikjer v trgovinah in ne patentiran. Vsaka zloraba se bo kazenskim putem zasledovala. Znak je isti kakor češki „Na straž“, samo brez tega napisa. Za nošnjo znaka veljajo isti predpisi, kakor pri češkem Sokolstvu in bodo isti objavljeni v vseh sokolskih listih. Znak smejo nositi samo člani in članice, ne pa naraščaj.

* Radičevci v Mariboru. Iz Maribora nam poročajo: Radič je že razposlal svoje apostole v ostale dele Jugoslavije. V četrtke se je z večernim vlakom pripeljal v Maribor eden njegovih agitatorjev, da pridobi tal za sejačo republiko. S svojim delom je pričel v neki večji gostilni. Naši ljudje, katerim je prišel v roko, so ga kmalu streznili. Možakar je obiskal tudi urednike v Cirilovi tiskarni. Pripovedoval je, da je razposlal Radič celo vrsto agitatorjev v Slovenijo in Dalmacijo, da proučujejo tamkajšnje razmere in pripravljajo teren za ustanovitev zvezne kmetijske republike južnih Slovanov. Izjavil je dalje, da bo Radičeva stranka skušala izvesti svoj načrt „zankrat“ mirnim putem. Na revolucijo še ne mislijo.

* Goriški Miktavž. Družba pri Hanselnu v Kobaridu je poslala Ciril-Metodovi družbi za Miklavža 50 ur, ki jih je inž. K. izročil potom našega uredništva Družbi.

* Porotna obravnava v zadevi Gutinčič contra Plut je preložena, ker je urednik Plut nastopil dokaz resnice, vodišču pa ni bilo mogoče poklicati predlagan prič pravčasno k razpravi.

* Imenovanje v področju deželne vlade. Ravnatelj pomožnih uradov, Fran Javanc je imenovan za višjega ravnatelja pomožnih uradov pri poverjeništvu za notranje zadeve v Ljubljani.

* Imenovanja v poštini službi. Višji kontrolor Fran Jeglič je imenovan za svetnika pri računskem oddelku poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Ljubljani; za računskega oficijala pa asistent Ivan Rus in praktikant Vinko Slamž, oba pri računskem oddelku.

* Volitev v občinski agrarni odbor. Volilni imenik za občinski agrarni odbor v Ljubljani je sestavljen in leži pri mestnem magistratu, pri magistratnem nadkomisarju Svigliju v gospodarskem uradu osem dni, t. j. od 11. decembra do 18. decembra 1920. ob uradnih urah vsakemu na vpogled.

* Kino za šolsko mladino v Beogradu Vseled dognano škodljivega upliva kinofilmov na šolsko mladino je ministarstvo prosvete zahtevalo od lastnikov beogradskih kino-gledališč da prirejajo posebne predstave za šolsko mladino. Ker so lastniki bioskopov to zahtevo odklonili, je ministarstvo prosvete v domu za zaščito dece ustanovilo Kino-gledališče za šolsko mladino, a obenem najstrožje prepovedalo šolski mladini obisk vseh drugih Kino-gledališč. Beogradsko policijsko ravnateljstvo je izdalo razglas, da bodo vsi lastniki Kino-gledališč, ki bodo puščali v svoja gledališča šolsko mladino kajnovani z velikimi denarnimi globami, a v slučaju ponovitve z odvzetjem koncesije. Na ta način se misli vsaj deloma oslabiti škodljivi vpliv raznih razbojniških in lascivnih filmov na šolsko mladino.

* Dodatek k poštinalni aferi. Kot soudeležene pri spoliranju ameriškanskih pisem je bil 6. t. m. amerikan poštini aspirant Rudolf Klampier, ki je bil nedavno premeščen v bosan-

sko Brčko. Manipulacije je izvrševal v septembru in oktobru ter je izmaknil nad 100 navadnih ameriškanskih pisem, v katerih je našel okoli 40 dolarjev. Pisma je med nočno službo izmikal, jih odnašal na dom, kjer jih je odprl, dolarje pobral, a pisma takoj sežgal. Dolarje je izmenjal na zakotni borzi.

* Gradnja železničarskih hišic. Zagrebško ravnateljstvo državnih železnic je dalo izdelati projekt za gradnjo železničarskih stanovanj v Zagrebu. Stavbišče, ki je ravnateljstvu na ponudbo, stane poldrugi milijon kron. Na tem zemljišču naj bi se zgradilo 100 prtiličnih hišic; vsaka naj bi imela po dve stanovanji z dvema sobama, verando in s potrebnimi pripadki. Stavbeni stroški vsake hišice so proračunjeni na 180 tisoč kron; vse hišice skupaj bi stale torej 18 milijonov kron. Podjetnik se zaveže, da zgradi vsak mesec deset hišic.

* Lepa karijera. Iz Beograda poročajo, da je šef kabineta ministra za trgovino postal g. Rade Vesnić. Novi kabinetni šef Vesnić je bil že pred nekaj meseci član zagrebškega narodnega gledališča, toda ker mu je celokupna kritika svetovala, da je bolje, ako si najde drug poklic, je g. Vesnić ubogal in našel boljšo službo. To imenovanje pa postane popolnoma razumljivo za onega, ki ve, da je g. Vesnić nečak predsednika vlade gospoda dr. Vilena Vesnića.

* Gibanje hišnih posestnikov. Hišni posestniki v Jugoslaviji se z veliko energijo organizirajo. Iz Beograda, Zagreba in Ljubljane se gibanje širi tudi po manjših mestih in celo po deželi. Na Slovenskem vodi celo akcijo predsednik Zveze društev hišnih posestnikov, nadv. I. Freljeh z velikim uspehom. Nedavno se je vršil v čitalnični dvorani v Novem mestu prav dobro obiskan shod hišnih posestnikov, na katerem se je soglasno sklenilo, ustanoviti društvo hišnih posestnikov za Novo mesto in okolico, h kateremu so pristopili vsi zborovalci. Zborovanje je vodil župan Rozman, ki je priporočil ustanovitev prepotrebne organizacije vseh hišnih posestnikov. Zvezo društev hišnih posestnikov za Slovenijo je zastopal ne predsednik nadv. Ivan Freljeh iz Ljubljane, ki je v obširnem govoru popisal vse stanovanjske naredbe, kakor tudi zakon v varstvo namemnikov in njega zle-posedice za vse stanove. Priporočal je tesno organizacijo hišnih posestnikov v vsi državi. O sedanjih razmerah hišnih posestnikov je temeljito razpravljal g. Fr. Stare iz Ljubljane in se je obema govornikoma izrekla zahvala. Enak shod se je vršil drugi dan v Metliki, kateremu je predsedoval župan Fleischmann. Tudi na tem shodu sta nastopila omenjena govornika in se je sklenilo ustanoviti društvo hišnih posestnikov za Metliko. Isti dan popoldne pa se je vršil shod hišnih posestnikov s sosednjem mestu Karlovcu, na katerem so bili posebno zastopniki Slovencev prisrčno pozdravljeni. Tudi na tem shodu sta nastopila omenjena odposlanca iz Ljubljane, ki sta oba temeljito in obširno poročala o sedanjem stanju hišnih posestnikov. Hrvati kakor Slovenci so sklenili najožje stanovsko organizacijo in izjavili, da ne odnehajo od svojih zahtev.

* Sokol I. Prednjački zbor Sokola I. priredi za člane in članice dne 11. t. m. ob 20. uri zvečer v društvenem lokalu, trg Tabor, predavanje „o pravihni držanju telesa pri telovadbi“. K predavanju uljudno vabi Odbor.

* Dramatični odsek sokolskega društva na Vižu priredi v nedeljo dne 12. decembra t. l. ob 20. uri zvečer v svojem novozgrajenem lastnem domu predstavo: „Velika repatica“, burka v treh dejanjih. Vsi ki se želite zopet enkrat prav iz srca nasmejati in se zabaviti, prihitite v nedeljo v naš novi sokolski dom.

* Grob Simona Gregorčiča pri Sv. Lovrencu nad Kobaridom je v vojni mnogo trpel. Vsa ograja okoli groba je bila poškodovana in deloma raznešena. Naši vrli Kobaridčani so zbrali med seboj 1000 lir, da se grob popravi. Nasadili so iz doline do pokopališča lep mlad drevo-red, ki bo krasil cesto n grobu našega pesnika. Slikar Gašpari je dobil nalogo izvršiti primeren načrt za novo ograjo v narodnem slogu. Na listih bodo vrezani stihii našega pesnika, ki govore o domovini. Tako bo dobil ta grob, ki je svet vsakemu Slovincu, svoj okras, ki ga zasluži pesnik naše „Soče“.

* Slovenski napis v Mariboru. Končno so vendar tudi mariborska predmestja dobila slovenske ulične napisne. Napisne table so že prispel in se stare zamenjujejo z novimi

Omejitev železniškega prometa.

Sedaj, ko skuša marsikdo si nabaviti potrebna živila za dalj časa, bi morale železnice skrbeti za nemoten promet. Znano je, da so vsako leto v jeseni transporti na železnicah mnogo večji, nego drugače in radi tega prekrbijo železniške uprave, ki jim je na tem ležeče, da se razvija promet nemoteno, že pravčasno vse potrebno. Tudi naše železniško ministarstvo bi moralo vedeti, da bo jeseni tovarni promet na vseh železnicah znatno narasel. Vpoštevati bi morali tudi dejstvo, da postanejo naše vodne sile Drava, Sava in Donava v pozni jeseni skoraj nerabne za rečni promet in da bodo imele v led letu železnice tem več posta. Rečni promet na Dravi in Savi je že popolnoma vstavljen in poročila pravijo, da bodo kmalu obstale vse ladje tudi na Donavi. Sedaj bi morale vse proge pomnožiti število tovarnih vlakov, mesto tega poročila železniško ministarstvo, da se na nekaterih progah začasno ustavi deloma ali popolnoma tovarni promet. Železniško ministarstvo bi moralo vedeti, da je sedaj največja sezona za vnanji promet in za eksport in kljub temu se niso pravčasno podvzeli potrebni koraki. Posledica tega je, da se morajo uvesti občutne prometne omejitve.

Kakor se javlja, so uvedene za nedoločen čas sledeče omejitve:

a) Za postaje južne železnice v Jugoslaviji. Zaprt je tovarni promet v vozovnih nakladah na postajo Maribor glavni kolodvor. Izvzeta so živila, premog, režijske in vojaške pošiljke, dalje pošiljke za tvrdko Götz in Scherbaum. (Zakaj ima ravno ta tvrdka ta privilegij? Op. ur.) Koroški kolodvor je prost. Zaprt je tovarni promet za postajo Zagreb južni kolodvor in Sisak loko (izvzet premog, režijske in vojaške pošiljke).

b) Za postaje državnih železnic: Reekspedicije so na vseh hrvatskih in slavonskih postajah zabranjene. Izvzete so samo pošiljke iz inozemstva, ki dojdejo z direktnimi tovarnimi listi. a) Za Zagreb drž. kol. je ukinjeno sprejemanje tovarnega blaga v vozovnih nakladah, izvzemi: žival, pokvarljiva roba, premog, režijske in vojaške pošiljke ter pošiljke, ki so naslovljene na mestno aprovizacijo in zadrugo „Napred“. b) Sprejemanje vozovnih naklad za progo Vinkovci-Indjija in tranzit je ukinjeno. Izvzeti so žival, pokvarljiva roba, premog, režijske in vojaške pošiljke. c) Promet z Reko je ukinjen. d) Proga Vinkovci-Indjija, promet ukinjen. e) Reekspedicije pošilk v Bos. Brodu so ukinjene. Stranke morajo blago brezpogojno iztovoriti. e) Ustavljen je ves promet na progi Apatin-Souta-Odžaci in Velika Kikinda-Makovo.

Glede prometa z Italijo veljajo sledeče omejitve: a) Tovor za progo Carnia-Villasantina. b) Tovor za postaje Forli in Gasena. c) Les za vse postaje v Kalabriji in Siciliji do 15. decembra. d) Kotelni vozovi za Trst brez dovoljenja magaz. generala. d) Kosovno blago.

Z Avstrijo in tranzit: Z direktnimi vozovnimi listi je dovoljen promet z živil in za selitve; ves drug tovor le proti transportnemu dovoljenju.

Kako velika kalamiteta vlada na naših železnicah, je razvidno tudi iz sledeče objave zagrebškega ravnateljstva državnih železnic:

Pošiljke na Hrvatskem, katerih adresa ne dvigne v času 24 ur po preteku ležarine, oziroma stojarine prostega časa, se prodajo na javni dražbi.

* Ustanovno zborovanje Centralne zadržne banke v Zagrebu, ki so jo ustanovili Gospodarsko društvo v Zagrebu in nekateri veletrgovci (Majdič in tov.), se bo vršila dne 18. decembra t. l. Temeljna glavnica znaša 20 milijonov dinarjev, podpisanih pa je bilo 32 milijonov.

* Narodna banka SHS otvori začelkom prihodnjega leta svoji podružnici v Brodu in Somboru.

* Nova parobrodna družba „Boka“ se je v Boki kotorski osnovala z glavnico 6 milijonov kron. Eno tretjino od tega je podpisala Ungaro-Croata. Novo društvo bo vzdrževalo promet med Boko kotorsko, Bakrom, Barom in Skadrom.

* Parobrodno društvo „Radić“ v Dubrovniku, ki je bilo dosedaj privatna last, se izpremeni v delniško društvo z glavnico 80 milijonov kron. Nominalne delnice znaša 1000 kron. Društvo ima že sedaj osem parnikov, sedaj pa se pogaja z različnimi angleškimi družbami glede nakupa več novih parnikov.

* Velika električna centrala v Bosni. Petar Biankini iz Zadra je dobil koncesijo za gradnjo velike električne centrale v Bosni. Projektirana je hidroelektrična centrala ob reki Rami pri Prozoru. Voda bo imela padec 254 metrov. Na ta način pridobljena električna energija bo znašala 30.000

konjakih sil ter bo ta centrala za falako ob Dravi največja v Jugoslaviji. — Nova trgovska agencija. Ministarstvo trgovine in industrije je odredilo, da se v San Francisku v Kaliforniji ustanovi pooblaščená trgovska agencija naše kraljevine.

* Zaccarinjenje v Zagrebu. Ker je ravnateljstvo državnih železnic odredilo, da se mora vsled pomanjkanja večjih carinskih lokalov in skladišč vse carinsko blago namenjeno za Zagreb odpremljati na skladišče Ornstein in Spitzer, so se prizadeali skladiščniki pritožiti pri centralni vladi, obenem pa je združenje zagrebških skladiščnikov in odpravnikov najelo od javnega skladišča d. d. v Zagrebu večji prostor, ki bo namenjen za skladišče za blago, podvrženo carinškem postopanju. Združenje je sklenilo kar najhitreje zgraditi velika skladišča, kjer bi mogla obenem dobiti carinrna vse svoje potrebne prostore.

* Izvoz živali in mesa v Italijo. Z ozirom na vlogo trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani in z ozirom na krajevne razmere je minister za kmetijstvo odredil: Pri izvozu živali, perutnine, živalskih sirovih, svežega in predelanega mesa in zaklane perutnine, katerih izvoz iz naše države je dopušen in ki se izvažajo z železnico preko Borovnice in Italijo in dalje, se izvršujejo veterinarski posli borovniškega obmejnega živilozdravnika v Ljubljani; tukaj se pošiljke tudi zaccarinjajo ter pod carinsko ploombo odpravljajo dalje. Pri uvozu živali in drugih omejenih predmetov iz inozemstva preko Borovnice pa mora obmejni živilozdravnik vršiti pregled v Borovnici.

* Izvoz finega tobaka. V vsi Jugoslaviji se po uradnih podatkih potroši največ tobaka slabšeje kvalitete, vsled česar monopolska uprava razpolaga sedaj z velikimi rezervami predelanega tobaka finejših vrst. Monopolska uprava je v led tega sklenila, da se za izvoz izloči do sto vagonov finejšega tobaka. Ta, za izvoz določeni tobak je oproščen carine in taks.

* Uvoz sladkornega trsa je dovolil gospodarsko-finančni odbor ministarstva.

* Trgovski sestanek. Oremiju trgovcev v Ljubljani je bilo poslano zadnji čas več pritožb glede carinskih zadev in pa glede nakupovalnega razmerja napram Avstriji in Italiji. Da se ti nedostaki odpravijo, se sklicuje za soboto dne 11. t. m. ob pol 7. uri zvečer v mestni dvorani sestanek, katerega se naj zanesljivo udeležijo vsi trgovci, osobito pa manufakturnisti, funkcijonarji, galanteristi, modisti in trgovci z zlatino in urami. Ta sestanek je za vso trgovstvo v Sloveniji velikega pomena, zato pričakujemo, da bo udeležba polnostevilna. — Načelnik.

* Zanimanje za cement na dunajski borzi. Na dunajski borzi vlada v zadnjem času živahno zanimanje za delnice cementnega podjetja Perlmoos, ki ima svojo tovarnico na Dovjem na Gorenjskem. V dunajskih krogih se namreč zatrjuje, da Bodenreditanstalt kupuje delnice tega podjetja za neki jugoslovanski konsorcij, ki namerava podjetje nacionalizirati.

* Cene hmelja na Nemškem. Iz Nürnberga prihajajo vesti o neznanem prometu v hmeljski trgovini. Zadnji teden so prodali komaj 90 bal. Silno slabo povpraševanje po hmelju je znižalo cene za 3—400 M pod prejšnjimi noticami. Virtemberska vrsta hmelja je dosegla ceno 2925 mark, slabše vrste 2550 mark za 50 kg.

* Cene bombaža v New-Jorku: Bombaž je dosegel loko middling isto ceno kakor pred 14 dnevi in notira 3. t. m. 16.15 centov za angl. funt.

* Cene koruzi v Chicagi. Decemberski termin notira 3. t. m. 72-12 centov za 100 angl. funtov to je približno 220 K za 100 kg.

* Tržno poročilo iz Osjeke dne 6. t. m. dovolj pšenice se je v zadnjih dneh zmanjšal v toliko, da so večji mlini morali ustaviti delo. Glede moke je povpraševanje živahno ter so vsled tega cene poskočile. Nulerica stane 15 kron, štev 2. 14 kron, krušna moka 13 kron, franko postaja. Kot kupci prihajajo večinoma Slovenci in Dalmatinci.

* Položaj na petrolejskem tržišču. Tekma med veliko skupino Standard Oil Company in inozemsko-angleško skupino se je začela in traja z nezmanjšano energijo na vsem produkcijskem in konzumnem področju. To je povoljno za konzum ker, je dovoz večji, cene pa padajo. Narašča zlasti dovoz iz Poljske, ki ni več obremenjena z vojnimi operacijami, tako da lahko posveti izvozu več pozornosti. Mi smo navezani na izvoz iz Rumunije, ki je vsled nepovoljnih transportnih razmer še neurejen, tako da moramo dobivati petrolej tudi iz Amerike, ki se prodaja po 26 K kilogram, v podrobni prodaji pa po 32 K liter.

* Cena sladkorne pese. Poljedelsko ministarstvo je odredilo, da bodo morale sladkorne tvornice plačevati v be-

doče 12 dinarjev za metarski stol sladkorne pese. V Bački n Banatu se je sedaj plačevala pesa po 45 K.

* Ribolov na Prespanskem in Ohridskem jezeru. Beograjska „Politika“ javlja, da namerava minister za poljedelstvo dr. Velizar Janković oddati ribolov na bogatem Ohridskem in Prespanskem jezeru kar pod roko neki židovski finančni grupi in da bi na ta način oškodoval državo za nekaj desetico milijona dinarjev. List zabteva takojšnjega pojasnila o tej zadevi.

* Češko-italijanska konferenca v Trstu. Konferenca je končala pogajanja z naslednjim rezultatom: Češkoslovaški se uporaba hangara na Puntu franko prepusti za nadaljnji dve leti, razen tega pa še nekoliko manjših prostorov. Republika je opravičena, da osnuje lastno carinsko ekspozituro; pomorski tarifi se znižajo od časa do časa.

Borza 10. decembra

Zagreb. Promet z efekti je bil danes mrtev, z valutami boljši. Vendar pa se valute niso dvignile, ampak vzdržale na večrajšnji višini. Devize: Berlin 199 do 200, Milan 522 do 525, Newyork 145, Pariz 855 do 875, Praga 168 do 169, Dunaj 25.25 do 25.75. Valute: dolarji 143 do 144.75, avstrijske krone 28 do 30, levi 160, rublji 85 do 90, češke krone 160 do 170, funti 460, francoski franki 850 do 865, napoleondorji 470 do 480, marke 192 do 195, leji 200 do 210, italijanske lire 511 do 512, turške zlate lire 515.

Table with columns: Banka za Primorje, Trg. obrt. banka, Hirv. ekomptna, Banka Brod na Savi, Jadranska banka, Jugoslavenska banka, Ljubljanska kred. banka, Narodna banka, Prastedionca, Reška pučka, Srpska banka, Eksploatacija drva, Dubrovačko parobr. dr., Goranin, Slavonia, Gutman. Values in denar and blago.

Beograd. Tendence čvrsta. Valute: dolarji 36.25 do 36.50, funti 120 do 122, franc. franki 218 do 220, lire 128 do 129.50, leji 50.50 do 51, marke 48.50 do 49, češke krone 41.50 do 42, avstrijske krone 7 do 7.20, napoleondorji 120 do 121. Devize: London 125 do 126, Pariz 216 do 220, Zeneva 475 do 480, Prag 41 do 42, Dunaj 6.35 do 6.40, Berlin 48.50 do 49.

Dunaj, devize: Berlin 810.50, Budimpešta 99.375, Bukarešta 8.10, London 20.90, Milan 20.90, Newyork 607.50, Pariz 3555, Praga 6.78, Zürich 9350. Valute: dinar 1540.50, franki 3530, švicarski franki 9300, češke krone 684.50, ogrske krone 105.50, leji 810, levi 690, lire 2080, marke 8.10, funti 20.80, rublji 325.

Avstr. krona renta 89.75, majska renta 100—, Ogrska krona 189.75, V. avstrijsko vojno pos. 71.50

Table with columns: Turške srečke, Kreditni zavod za trg. in ind., Anglobanka, Bankverein, Länderbank, Avstro-Ogrska banka, Bozanska zemaljska banka, Zivnostenska banka, Državne železnice, Lombard, Alpine-Montan, Praška železna industr., Levkam, papirnica. Values in various currencies.

Praga, devize: Berlin 119.25, Beograd 237, Dunaj 14.37, Varšava 14.50, Budimpešta 14.37, Sofija 101, Zagreb 59, Bukarešta 122.05, jugoslovanske note 231, Newyork 89.75, London 304.50, Parz 524.50, Milan 309, Zürich 1380.50.

Berlin, devize: Newyork 74.17, London 255.45, Pariz 438.55, Avstrija 21.22, Praga 84.275, Budimpešta 1443.

Zürich, devize: Berlin 8.625, Newyork 6.47, London 22.26, Pariz 37.95, Milan 22.65, Zagreb 4.50, Praga 7.15, Bukarešta 8.50, Budimpešta 1.30, Dunaj 1.90, Zigosane 1.25, Varšava 1.10.

Vremensko poročilo.

Table with columns: Dan, Čas, Stanje nebesa, Temperatura, Vetrol, Nebo. Values for 10. dec. at 7. uri.

Ločjalno-higijenične posledice vojne. Vsaka 6. ženska brez moža.

Bavarski statistični urad je izdal statistiko bavarskega prebivalstva na dne 8. oktobra 1919. V teh številkah kažejo grozne posledice vojne; zlasti je iz njih razvidno veliko nesorazmerje med moškim in ženskim prebivalstvom. Tudi pred vojno je v vseh evropskih državah — izvzemi Balkan — prevladalo število ženskega spola, toda ta diferenca je v ženiitveni starosti skoro povsod izginila. — Vojska je to razmerje občutno in znatno premaknila — število ženskega prebivalstva v ženiitbeni starosti, to je od 18. do 45. leta, je v nezdravem razmerju k onemu moškega. Po statistiki z leta 1919 pride na Bavarskem na 1000 moških prebivalcev 1108 žensk (leta 1910 samo 1038). Važnejše pa je dejstvo, da v starosti od 18. do 45.

leta pride na 1000 moških nič manj kakor 1175 ženskih. Z drugimi besedami pomenijo te številke, da na Bavarskem se ne bo moglo poročiti nič manj nego 15-3 %, to je vsaka šesta ženska ostane brez moža. V večjih mestih in industrijskih krajih je številčno razmerje spolov še mnogo bolj nezdravo iz vzroka, ker je ženski dotok z dežele v mesta močnejši kakor moški.

Število zakonov se je po vojni znatno pomnožilo. Od januarja do septembra 1919. je bilo na Bavarskem sklenjenih 76.591 zakonov, v istem času leta 1913 pa samo 36.145. Rezultati bavarske statistike bodo v bistvu enak rezultat v drugih državah, udeleženih v svetovni vojski.

Po svetu.

× **Stoletni ženin.** V Zedinjenih državah zverne Amerike se je nedavno poročil nek dr. Marison na svoj stoletni rojstni dan četrtič, in sicer z 72letno gospo dr. Berneyevo. Poroka je vzbudila veliko senzacijo, tako da so mnogi kinematografi naprosili ženina, da smejo poroko fotografirati za filme.

× **Naša zemlja in njeni stanovalci.** Površina kopnega dela našega planeta znaša 149 milijonov kvadratnih kilometrov. Od teh odpade na vzhodni del 93 milijonov kvadratnih kilometrov, na zapadni del pa 42 milijonov. Število prebivalcev znaša okroglo 1699 milijonov, in sicer na vzhodnem delu 1494, na zapadnem pa 205 milijonov. Na enem kvadratnem kilometru živi 11-4 prebivalcev. Najbolj goste je obljude na Evropi, kjer pride na en kvadratni kilometer 45-8 prebivalcev, najmanj pa Avstralija, kjer pride na en kvadratni kilometer le 0-9 prebivalcev.

× **Telefonski promet med Evropo in Ameriko.** Po petdesetletnem delovanju v Ameriki se je vrnil Aleksander Graham Bell te dni v svoje rodno mesto Edinburgh v Angliji, da je obišče — kakor sam pravi — še enkrat pred svojo smrtjo. Rekel je, da se od leta 1876. ko je izumil telefon, ni več bavil z njegovo izpopolnitvijo, da pa je tučno za-

sledoval njegov nadaljnji razvoj. Povaj brezžičnega telefona je vzbudil v njem prepričanje, da smo se še le začeli približavati njegovi popolnitvi. Danes se že more telefonično govoriti med San Franciscom in New Yorkom, ki sta oddaljena 3000 milj. Oddaljenost preko Oceana ni mnogo večja in v kratkem se bo moglo telefonično govoriti med Ameriko in Evropo. Poskusi so že pokazali, da se more po brezžičnem telefonu govoriti iz Washingtona s človekom, ki se nahaja na Eiffelovem stolpu v Parizu. Ta razgovor je prisluškovala neka družba v Honolulu. To je oddaljenost 3400, oziroma 4580 milj. Kakor javljajo angleški listi, se je te dni podal ravnatelj Marconi jeve družbe v Ameriko, da pripravi stalno brezžično telefonsko zvezo med Ameriko in Evropo.

× **Rudeči Rasputin.** Ruski list „Rabočij Golos“ poroča, da je prišlo v sozvezje rdečih komisarjev do hudih prepričav zaradi mlade deklice Olge Gorokove, ki ji pravijo „rudeči Rasputin“. Ta deklica ima na Ljenina velik vpliv.

ki ga ona izrablja baje v reakcionarne namene, ker hoče odvrniti Ljenina od fanatičnih komisarjev. „Gospa komisarjeva“ kakor jo imenujejo, stanuje v razkošnih sobah nekdanjega samostana, ima svoje dvorjane in zahteva, da ji drugi poljubljajo roko. Nekateri trdijo, da je Olga v službi protirevolucije in hoče osmešiti sedanje ruske vladarje.

Narodno gledališče.

Drama:
Sobota, 11. dec.: Bobrov kožuh. Red A.
Nedelja, 12. dec.: Figaro se ženi. Izv.
Ponedeljek, 13. dec.: Bobrov kožuh, Red C.

Opera:
Sobota, 11. dec.: Tosca. Red D.
Nedelja, 12. dec.: Dalibor. Izven.
Ponedeljek, 13. dec.: Zaprtó.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.
Glavni urednik Vit. F. Jelenc.

Bankirji in veletrgovci! Oddajo se krasni prostori v Mariboru

za najprometnejšem trgu. — Ozira se samo za pisemne ponudbe pod šifro „Maribor“ Anonimna ekspeditija „Triglav“.
Posredovalci izključeni. 566

Gramofone,

plošče, godbene avtomate, igle, peresa, posamezne dele
edino pri trvdki

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.
Mehanična delavnica za vsa popravila in druge precizne mehanike.

Naročajte spise o naši državi:

A. Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. del 15 K, II. del, I. snop. 21 K, 2. snop. 21 K.
Dr. Saradin: Naš sadašnji ustavni položaj. Cena 16 K.
Dokumenti o jadranskem vprašanju. Cena 10 K. 128 15
Po pošti priporočeno velja vsaka knjiga K 180 več.
Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših ima vedno v zalogi tovarna klobukov in slamnikov 152 13-13

Franc Cerar v Stobu

jesti in talazništa postaja domžale pri Ljubljani.
Prevzema tudi vsa tozadavna dela ter pravi in preo-likuje po najnovejši modli. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje tvrdka Kovačević & Tršan v Prešernovi ulici št. 5, kjer so tudi vsi vzorci vedno na razpolago.

Na debelo! 565 1 Na drobno!

Trgovina z železnino

Breznik & Fritsch

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1.
priporoča svoje izredno bogato zalogo različnega železnega blaga po nizkih cenah! —
Točna in solidna postrežba!

Zaloga švicarskih ur in delov, zlatnine in srebrnine, vsa popravila izvršim skrbno, staro zlato in srebro kupujem. F. Korošec, urar, Ljubljana, Sr. Florijana ul. 31. 227 53-12

Ekonom,

31 let star, neoženjen, absolutno izvirno, vent poljedelske šole, ki je služboval že samostojno kot oskrbnik, z dobrimi izpričevali, bivši računski podčastnik, vajen vseh pisarniških poslov in knjigovodstva, išče primerne službe kot gospodarski pristav, ekonom, oskrbnik ali kot uradnik kakoga gospodarskega podjetja. Zmožen je slovenskega, srbohrvaškega ter nemškega jezika v govoru in pisavi. Nastop službe takoj ali pozneje. Naslov na upravo „Jutra“ pod „Ekonom 2232“.

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino

„pri Zlati lopati“
(prej Hamerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7
147 nasproti križevniške cerkve. 26-13

OGLAS.

Na dan 21. decembra tega leta ob 11. uri predpoldne se vrši v intendanturi Dravske divizije, Kasino, I. nadstropje,
druga ofertna licitacija za oddajo mesa za ljubljansko garnizijo
za čas od 1. januarja do 30. junija 1921.
Ponudbe se lahko stavijo tudi za krajši čas — za eden do tri mesece. — Kavcija 500.000 K, oziroma 250.000 K.
Podrobnosti in pogoji so razvidni iz Uradnega lista deželne vlade šte. 152 z dne 17. novembra t. l.
Komanda Dravske divizije E. Broj 9743.

COSULICH-LINE Trst-Amerika

New York-Buenos-Ayres-Rio di Janeiro Santos-Montevideo. 94 17-15
Bresplačna pojasnila in prodaja vozni listov za potnike iz Slovenije edinole pri:
SIMON KMETEC, LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 26.

Coklje

trpežno izdelane, gornji del iz dobrega usnja, izdeluje
Čevljarska zadruga
Vrbovec pri Mozirju.
588 5-4
Zahtevajte cenik!

Bonačev beležni koledar

(tedenski koledar)
izide 16. t. m. in se dobi po vseh trgovinah s papirjem. Cena brez poštne K 20- komad.
Koledar je krasno izdelan in tiskan na dobro limanem papirju. Direktno naj se naroča pri trvdki J. Bonač sin v Ljubljani. Denar naj se pošlje naprej. 561 3-2

Znatno znižane cene!

Vsi izdelki iz pristne volne
izdelani v prvi domači oblačilni industriji v Ljubljani
Veletrovina J. Maček
Ljubljana, Aleksandrova cesta 3.

Moške zimske obleke K 1320- dalje
Moške zimske suknje „ „ 1430- „
Moške modne in športne hlače „ „ 500- „
Deške obleke „ „ 680- „

Slovenski pisarniški koledar za l. 1921.
v tedenski skladni in v knjižni obliki je pravkar pri naslednjih ljubljanskih tvrdkah izšel: 569 2-1
Iz. pl. Kleinmayr & Bamberg, Jugoslovanska knjigarna, L. Schwentner, Narodna knjigarna, M. Tičar, A. Zeschko, Ivan Gajšek.
Obe izdaji za ceno po 28 K sta prav okusno opremljeni in zelo praktični.

1-1/2 milijona kron

privatnega kapitala se potrebuje za razširjenje izvrstno uspešnega industrijskega podjetja na Štajerskem, ki je na najboljšem glasu. Pogoji ugodni, varnost popolna. Za 8 leta. Ponudbe pod šifro „O. d. O.“ na tajništvo JDS. Ljubljana (Narodni dom). 568 5-1

Jadranska montanska družba

Brzojavni: „Montana“ d. z o. z. Telefon št. 6
Ljubljana, Zvonarska ulica 5 (J)
Prodaja in kupuje Vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko. 92 26-15
na debelo: **import.** **Eksport**

MARIJA TIČAR

= Ljubljana =
Šelenburgova ulica
priporoča:
Božične in novoletne razglednice
Koledarje vseh vrst
Veliko zaloga krasnih daril 110 17

Za Božič in Novo leto

kupujte 466 11
za otroke:
Bob in Tedi, mladinska povest s slikami, broš. 24 K, vez. 30 K po pošti 2 K več.
za odrasle:
Anatole France: Pingvinski otok, broš. 42 K, po pošti K 240 več.
Shakespeare-Zapuščen: Sen krasna noč, broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 2 K več;
Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. in II. del, skupaj 57 K, po pošti K 220 več.
Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ul. 6.
Rnjige so najcenejše darilo.

Pivovarna „UNION“ Ljubljana-Spodnja Šiška

Telefon št. 311. Brzojavni naslov: Pivovarna, Ljubljana.
priporoča svoje izborno pivo v sodnih in staklenicah. Dobe se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živinska piča zelo priporočljive. 43 52-16

: Jadranska banka :

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Zrst, Wien. 9 62-15
Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.